

Çocuklar in Benlik Alg?s? Profili

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar in Benlik Alg?s? Profili*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18852>

Özet

Çocuklar için Benlik Algısı Profili (ÇBAP), çocukların çok boyutlu **benlik algısı** yapısını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, orijinal Benlik Algısı Profili'nin (Self-Perception Profile for Children, SPPC) Türk kültürüne uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi çalışması sonucu ortaya çıkmıştır. ÇBAP, 30 maddeden ve beş alt boyuttan oluşmakta olup, ilköğretim çağındaki çocukların akademik, sosyal ve fiziksel yeterlilik alanlarındaki algıları değerlendirme için kritik bir araçtır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir yapı sergilediğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Benlik Algısı Profili, ÇBAP, **benlik algısı**, uyarlama, psikometrik özellikler, faktör yapısı, güvenilirlik, geçerlik.

Yazarlar

Güçlü Ekercioğlu

Amaç

Çocuklar için Benlik Algısı Profili'nin temel amacı, ilköğretim düzeyindeki çocukların kendilerini farklı yaşam alanlarında nasıl algıladıklarını çok boyutlu bir yapıda değerlendirmektir. Ölçek, çocukların **yeterlilik** algıları (eğitsel, atletik) ve sosyal-davranışsal algıları (sosyal kabul, davranışsal yönetim, fiziksel görünüm) başlıca alt boyutlarda ölçerek, benlik kavramının karmaşık doğasını ortaya koymayı hedefler. Bu uyarlama çalışması özelinde amaç, orijinal ölçeğin Türk kültürü bağlamında dilsel ve yapısal eteğerliğini sağlamaktır.

Yapı

Ölçek, literatürde kabul gören çok boyutlu benlik kavramı kuramına dayanmaktadır. Bu kurama göre benlik algısı tek bir genel puan yerine, çocuğun kendini değerlendirdiği farklı spesifik alanlardan oluşur. ÇBAP, bu yapıyı temsil eden 30 madde ve beş farklı alt boyuttan meydana gelmektedir. Bu alt boyutlar, bireyin gelişimsel dönemine uygun olarak bilişsel, fiziksel ve sosyal yeterlilik alanlarını kapsamaktadır.

Geçerlik

ÇBAP'ın yapı **geçerliliği**, ölçeğin faktör deseninin Türk kültüründeki özelliklerini saptamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak incelenmiştir. Analiz, 5. ve 8. sınıflar arasındaki 1800 ilköğretim öğrencisi üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Faktörleştirmeye uygunluğu test etmek için uygulanan **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** testi sonucunda değer 0.874 olarak belirlenmiştir, bu da örneklem büyüklüğünün ve verinin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir. Yapılan analizler sonucunda, analize temel alınan 30 maddenin beklenen beş faktörlü yapıda toplandığı tespit edilmiştir.

Güvenirlilik

ÇBAP'ın **güvenirliliği**, alt ölçek puanlarına ait kararlılık katsayıları (test-tekrar test güvenirliliği) ve iç tutarlılık analizleri ile değerlendirilmiştir. Orijinal ölçeğin alt ölçek puanlarına ait kararlılık katsayıları 0.71 ile 0.77 arasında değişirken, bu uyarılma çalışmasında alt ölçekler için kararlılık katsayıları 0.84 ile 0.90 arasında değiştiği görülmüştür. Bu yüksek katsayılar, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini ve Türk örneğinde yüksek düzeyde **güvenilir** olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

ÇBAP'ın **faktör analizi**, ölçeğin beş alt boyuttan oluşan teorik yapıya desteklenmiştir. Beş faktör için tekrarlanan analizde, faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkıları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Birinci Faktör (Emotional Maturity): % 19.24
İkinci Faktör (Physical Appearance): % 8.01
Üçüncü Faktör (Athletic Maturity): % 6.48
Dördüncü Faktör (Behavioral Management): % 5.16
Beşinci Faktör (Social Acceptance): % 4.16

Belirlenen bu beş faktörün toplam varyansa yaptıkları katkı % 43.1'dir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin %43.1'inin benlik algısının bu beş temel boyutu tarafından açıklanmış olduğunu göstermektedir.

Ölçek

Test Türü: Uyarılma

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: 5. sınıftan 8. sınıfa kadar olan öğrenciler (yaklaşık 10-14 yaş)

Popülasyon Detayları: Geçerlik çalışması 5-8. sınıflar arasındaki 1800 ilköğretim öğrencisi üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 30 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme formatı orijinal ölçekte Likert tipi veya yapılandırılmamış alternatif seçim formatında olabilir, ancak bu uyarılma çalışmasında derecelendirme bilgisi spesifik olarak belirtilmemiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk psikolojisi, akademik başarı, sosyal kabul, fiziksel görünüm, **faktör analizi**, psikometrik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağlantı E-posta Adresleri: guclu_s@yahoo.com

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (2009 doktora tezi)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2009 yılında Güçlü Yekercioğlu tarafından doktora tezi kapsamında Türkçeye uyarlanmıştır. Akademik amaçlı kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [cocuklar-icin-benlik-algisi-profil-i-toad.pdf](#)

Referanslar

Yekercioğlu, G. (2009). *Çocuklar için Benlik Algısı Profili'nin uyarlanması ve faktör yapısının farkları deyimkenlere göre etimlinin test edilmesi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çocuklar için Benlik Algısı Profili Maddeleri

Ölçek 30 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır:

Eğitsel Yeterlilik (6 madde)

Fiziksel Görünüm (6 madde)

Atletik Yeterlilik (6 madde)

Davranışsal Yönetim (6 madde)

Sosyal Kabul (6 madde)